

JAARVERSLAG 2019
STICHTING VRIENDEN VAN TURIANI
inclusief
JAARREKENING 2019

Stichting Vrienden van Turiani
Groningen, maart 2020

JAARVERSLAG 2019 inclusief JAARREKENING over 2019

Stichting Vrienden van Turiani

INHOUDSOPGAVE

I.	ALGEMEEN	3
1.1.	<i>Naam, vestigingsplaats en doelstelling</i>	3
1.2.	<i>Bestuur</i>	3
1.3.	<i>Werkgroepen</i>	3
II.	BESTUURSVERSLAG	4
2.1.	<i>Bestuursvergaderingen</i>	4
2.2.	<i>Managementondersteuning Management Team Turiani Hospital</i>	4
2.3.	<i>Scholingsactiviteiten Stichting Vrienden van Turiani</i>	8
2.4.	<i>Meerjaren Scholingsplan 2017-2020</i>	9
2.5.	<i>Werkbezoek eind april, begin mei 2019</i>	10
2.6.	<i>Communicatie & Public Relations</i>	12
III	JAARREKENING 2019 STICHTING VRIENDEN VAN TURIANI	13
3.1.	<i>Verantwoording en besteding middelen</i>	13
3.2.	<i>Balans Stichting Vrienden van Turiani per 31-12-2019</i>	14
3.3.	<i>Staat van Baten en Lasten 2019 Stichting Vrienden van Turiani</i>	15
IV.	GOEDKEURING EN VASTSTELLING VAN DE JAARREKENING 2019 STICHTING VRIENDEN VAN TURIANI	16
V.	VERKLARING KASCOMMISSIE	17

I. ALGEMEEN

1.1. Naam, vestigingsplaats en doelstelling

De **Stichting Vrienden van Turiani** is opgericht op 10 juni 2008 en is statutair gevestigd te Groningen. De statuten zijn in notariële akte vastgelegd en zijn gewijzigd op 26 november 2018. De Stichting is aangegaan voor onbepaalde tijd.

De Stichting heeft tot doel:

1. De materiële en immateriële ondersteuning van het bestuur, de directie en het personeel van het Turiani ziekenhuis in Turiani, Tanzania in de breedste zin van het woord;
2. Materiële en immateriële ondersteuning ter preventie van brandwonden en ter verbetering van de opvang, behandeling, verzorging en begeleiding van patiënten met brandwonden;
3. De verbetering van de materiële en sociale leefomstandigheden van de bevolking in de regio (Mvomero district) behorend tot het verzorgingsgebied van het ziekenhuis.

1.2. Bestuur

De samenstelling van het bestuur van de Stichting Vrienden van Turiani per 31 december 2019 is als volgt:

Y.J.L. Geerdink, voorzitter
A.J.H.M. Kurvers, secretaris
H. Klomp, penningmeester
L.M. Boldewijn-van Gaalen, lid
S.A. van Ingen Schenau – Veldman, lid

1.3. Werkgroepen

Communicatie & PR

Wieneke Boldewijn
Ilse Spijker
Toine Branbergen

Zorgkwaliteit en Scholing

Ina van Ingen Schenau
Ina Boerma
Gerbrig Bijker
Rick Nijland
Fabian Peeks
Michel Vleugels

Organisatie & Bedrijfsvoering

Turiani Hospital
Yvonne Geerdink
Hugo Klomp
André Kurvers

II. BESTUURSVERSLAG

2.1. Bestuursvergaderingen

In 2019 kwam het bestuur van de Stichting Vrienden van Turiani achtmaal in vergadering bijeen op 21 januari, 18 februari, 25 maart, 15 april, 13 mei, 3 jun, 21 oktober en 29 november. Daarnaast kwamen de leden van de stichting in de Algemene Vergadering tweemaal bijeen op 25 maart en 22 juni. Tijdens de eerste vergadering van het bestuur in januari werd de fusie tussen de stichtingen Burns Turiani en Vrienden van Turiani bekrachtigd en werden de noodzakelijk te doorlopen procedures afgehandeld. Tevens werden afspraken vastgelegd voor de afstemming tussen het bestuur en de ingestelde werkgroepen evenals voor de wijze van werken van de werkgroepen en de interne communicatie. De werkgroep 'Communicatie & PR' wordt bemenst door Wieneke Boldewijn, Ilse Spijker en Toine Branbergen, de werkgroep 'Zorgkwaliteit en Scholing' door Ina van Ingen Schenau, Ina Boerma, Gerbrig Bijker, Rick Nijland, Fabian Peeks en Michiel Vleugels. Tot slot dragen Yvonne Geerdink, Hugo Klomp en André Kurvers zorg voor het onderdeel 'Organisatie en Bedrijfsvoering Turiani Hospital'. Op 25 maart kwamen de leden van de drie werkgroepen bijeen om de ideeën en plannen voor de nabije toekomst van de werkgroepen met elkaar te delen en om vervolgspraken vast te leggen. Aandacht had het bestuur gedurende het eerste half jaar voor de afwikkeling van de jaarrekening van zowel de Stichting Burns Turiani als voor de Stichting Vrienden van Turiani. Ook diende nog de twee Jaarverslagen van beide stichtingen door het bestuur van de Vrienden van Turiani over 2018 te worden vastgesteld en gepubliceerd. Op het financiële vlak werden door het bestuur in samenwerking met de organisatie Wilde Ganzen acties opgezet voor noodhulp aan het Turiani Hospital als gevold van de orkaan Idai alsmede ter ondersteuning van de aanschaf van een röntgenapparaat (X-Ray) ten behoeve van het Turiani Hospital.

De tweede helft van 2019 werd gekenmerkt door de bestuurlijke crisissituatie in het Turiani Hospital. De wijziging in het ziekenhuis managementteam in opdracht van het bisdom, de wijziging in het bestuur van het bisdom en de politieke situatie binnen de Turiani community noopten het bestuur van de Stichting Vrienden van Turiani tot enige afstand naar het ziekenhuis, herbezinning op de ontstane situatie en de start van een voorzichtige opbouw in de relatie met het inmiddels herziene hospital managementteam. In tegenstelling tot de reguliere werkbezoeken van de stichting in het voor- en najaar besloot het bestuur om in de tweede helft van 2019 af te zien van een werkbezoek aan het Turiani Hospital. De ontwikkelingen in het Turiani Hospital werden op 21 juli met de leden van de Algemene Vergadering gedeeld en met elkaar werden afspraken gemaakt voor de opstelling van de Stichting voor de navolgende maanden in 2019.

Tijdens de vergadering van november 2019 onderkende het bestuur twee stromingen in de ondersteuning van Het Turiani Hospital: enerzijds een zorginhoudelijke ondersteuning met aandacht en betrokkenheid bij de medewerkers. Anderzijds aandacht en ondersteuning bij het management en de bedrijfsvoering van het Turiani Hospital. Het bestuur besluit om de zorginhoudelijke steun in ieder geval te blijven bieden en de managementondersteuning te laten afhangen van het vertrouwen dat het zittend management in de toekomst heeft te bieden. Eind 2019 staat dit onderdeel nog duidelijk in de wachtstand.

2.2. Managementondersteuning Management Team Turiani Hospital

Het doel van de Werkgroep Management & Ondersteuning is het Turiani Hospital te ondersteunen in de organisatie en de bedrijfsvoering van het ziekenhuis. De basisgedachte daarbij is het hospital managementteam op verzoek terzijde te staan bij het maken van strategische keuzes en organisatorische vraagstukken en -problemen. De werkgroep vervult een klankbordfunctie en draagt bij aan ontwikkelingen van het ziekenhuis op korte en de lange termijn.

Ontwikkelingen Turiani Hospital

Begin april 2019 kon het bestuur van de stichting Vrienden van Turiani de vrienden informeren over de stand van zaken in het ziekenhuis. Op 8 April zijn de berichten over de ontwikkelingen die het bestuur bereikten besproken in de Algemene Vergadering en werden de voorgenomen acties kortgesloten met Dr. Joseph, de Medical Officer in Charge van het Turiani Hospital.

Noodhulp na de orkaan Idai

De bijdrage van € 50.000, - die we samen met Wilde Ganzen bijeenbrachten voor noodhulp om de schade door de orkaan Idai te kunnen herstellen is op 9 april overgemaakt naar het ziekenhuis. Het hospital managementteam wist vanaf 5 april dat het geld zou komen en is toen begonnen met het verlenen van opdrachten voor herstelwerkzaamheden en bestellingen voor nieuwe apparatuur. Na ontvangst van de donatie is de kapotte apparatuur hersteld en is met energiebedrijf Tanesco overeengekomen om een nieuwe transformator op het ziekenhuisterrein te plaatsen. Dat moest samen met Tanesco, omdat zij alleen dan voor de toekomst de verantwoordelijkheid voor onderhoud van de transformator nemen. Op verzoek van Wilde Ganzen is in samenwerking met Dr. Joseph beeldmateriaal aangeleverd ter verantwoording van de deelname van Wilde Ganzen aan deze actie. Het beeldmateriaal is op de website van Wilde Ganzen geplaatst.

Financiële situatie in Turiani Hospital

Inkomsten versus uitgaven van het ziekenhuis gaven over de eerste helft van het jaar een onevenwichtig beeld. In de maanden oktober, november en december 2018 waren de totale maandelijkse inkomsten lager dan de uitgaven. In oktober 2018 was er een aanzienlijk tekort om alle noodzakelijke kosten te kunnen betalen. In de loop van 2019 werd het tekort echter elke maand iets kleiner. De verhouding inkomsten uit cash en verzekeringen was in april ongeveer 2:1. De kosten bedroegen door aantrekken van enkele nieuwe personeelsleden maandelijks evenwel meer dan de inkomsten toelieten. In maart 2019 moest een deel van de inkomsten worden gebruikt voor herstelschade na de storm Idai. Tot en met april 2019 konden de salarissen voor het personeel niet allemaal worden uitbetaald. In die periode bedroeg de achterstand aan salarissuitbetaling twee maanden. Ook de overheid bleef achter met uitbetaling van de toegezegde gelden.

2019 was een erg droog jaar in de regio. Dat betekent dat de boeren in de omgeving (de meerderheid van de bevolking) te kampen hebben met lagere opbrengsten. Het ziekenhuis verwachtte als effecten daarvan dat er meer patiënten komen die niet voor de aan hen geboden zorg kunnen betalen. Hierdoor kregen de cash-inkomsten van het ziekenhuis een kleine dip. Dit had een zeer beperkte invloed op het totale bedrag omdat inmiddels al veel patiënten een CHF (ziekenfonds) verzekering hadden en nog veel meer een NHIF-verzekering. Tevens waren er meer patiënten met voeding/slecht water gerelateerde problemen.

X-Ray

In de maand mei kwam de nieuwe X-Ray aan in Turiani en kon de apparatuur worden geïnstalleerd. Aansluitend volgde inspectie door de Radiation Authority en kon het röntgenapparaat in gebruik worden genomen. Na ingebruikname verwachtte het ziekenhuis een toename van de inkomsten die inclusief de bijdrage van de Vrienden van Turiani voor financiering van de X-Ray tot extra inkomsten zou kunnen leiden. Dit zou de salarisachterstand tevens kunnen terugdringen. Terwijl het ziekenhuis de nieuwe X-Ray in gebruik nam, zijn de Vrienden van Turiani in Nederland de actie gestart om, opnieuw samen met Wilde Ganzen, de financiering voor het röntgenapparaat bijeen te brengen. De Stichting streefde naar een bedrag van in totaal € 65.000, -, waarvan de helft voor rekening van de Stichting Vrienden van Turiani. Daartoe is een brief verstuurd naar het Vriendenbestand met aanvullend een bel-actie.

Werkbezoek voorzitter bestuur Vrienden van Turiani mei 2019

In mei 2019 bezocht de voorzitter van de Stichting Vrienden van Turiani, Yvonne Geerdink het Turiani Hospital. Zij zag een ziekenhuis in actie met een druk bemenste OPD. Veel patiënten die voor spreekuren van artsen en de specialist van de week kwamen. Met personeel in actie, patiënten die wachtten op hun beurt of op degene die ze hadden gebracht, patiënten die naar het laboratorium, de apotheek of enige andere afdeling liepen voor hun behandeling, onderzoek of medicijn. Patiënten bij de tandarts, bij de fysiotherapeut of bij een dokter of bij de HIV/aids- of RCH-afdeling. De bedden daar waren steeds ongeveer voor de helft bezet. Het managementinformatiesysteem was operabel in het hele ziekenhuis. Alle schade die is ontstaan als gevolg van de orkaan is hersteld. Waar mogelijk zijn verbeteringen doorgevoerd (machine voor bloedonderzoek, nieuwe echo, energiebesparende lampen, grote transformator).

Er zijn veel kleine en grotere investeringen gedaan voor het verbeteren van diagnose en zorg; het röntgenapparaat is geïnstalleerd en mag gebruikt worden, afdelingen medium care en emergency care zijn klaar en in gebruik genomen, het laboratorium is uitgebreid qua functionaliteit, infusie en buitenapotheek zijn functioneel, een aparte afdeling neonatologie ingericht, delen van vrouwen- en mannenafdeling afgeschermd t.b.v. minder infectiegevaar voor patiënten na operaties, ruimte fysio is in verbouwing, het terrein wordt onderhouden genomen en de nieuwe (2^e hands) generator is geïnstalleerd. Alles ziet er goed en opgeruimd uit.

Wekelijks worden alle medewerkers geïnformeerd over de aantallen, inkomsten en uitgaven. Gemiddeld zijn er per dag 100 bedden bezet. Er worden dagelijks circa 20 patiënten ontslagen en er komen er ook circa 20 bij. In de 'private ward' zijn gemiddeld 10 bedden bezet. De OPD krijgt dagelijks tussen de 100 en 150 patiënten. Op weekenddagen iets minder dan 100 per dag. Dit zijn de aantallen exclusief patiënten voor RCH en HIV/aids. Deze aantallen groeien. Inmiddels is ongeveer 45% van de OPD-patiënten via NHIF verzekerd. En nog eens tussen 5 en 10% CHF (ziekenfonds). Bij de opgenomen patiënten liggen die percentages wat lager. Per dag bevallen gemiddeld tien vrouwen. Sinds de verloskundigen beslissen welke vrouwen via natuurlijk weg bevallen en voor wie een keizersnede nodig is, daalt het aantal keizersneden alsook het aantal sterfgevallen.

Strategische koers Turiani Hospital

Het Turiani Hospital is een ruraal ziekenhuis in een gebied met veel inwoners met lage inkomsten. Reizen (en verblijf elders) is voor inwoners (te) duur. Daarom wil het Turiani Hospital een ziekenhuis zijn dat zo compleet mogelijk kan diagnosticeren, binnen de lokaal te ontwikkelen en gebruiken technische en professionele mogelijkheden. Na en naast die complete diagnose wil het ziekenhuis zoveel als mogelijk en verantwoorde behandelingen bieden. Doel is dat het ziekenhuis mensen kan helpen die anders hun diagnose en behandeling achterwege zouden laten vanwege de kosten en dat patiënten alleen doorverwezen worden als duidelijk aanvullende diagnose of meer specialistische behandeling nodig is. Dus zo gericht mogelijk. Het Turiani Hospital wil daarmee het beste ziekenhuis op district niveau zijn dat naar kwaliteit het niveau van de regionale ziekenhuizen in Morogoro en Ifakara overstijgt. Het Turiani Hospital is er primair voor de community.

Het ziekenhuis zet voor het werken in lijn met de strategische koers alle eigen medewerkers en mogelijkheden in. Maakt daarnaast gebruik van kennis en capaciteit van de bezoekende specialisten, meest uit Morogoro. Het Turiani Hospital heeft met AMREF-dokters inmiddels de afspraak dat hun drie bezoeken per jaar worden ingezet voor specifieke trainingen. Daarnaast zijn er inmiddels digitale mogelijkheden voor hulp bij diagnostiek en bepalen van behandeling. Die mogelijkheden worden met instrumentele hulp van AMREF uitgebreid door een directe lijn met het Buganda Hospital in Dar es Salaam.

Personeel

Het totale personeelsbestand bestaat uit ruim 200 medewerkers. De sfeer tijdens werk en feest was goed en actief. Veel mensen hebben inmiddels een eigen speciale taak/opdracht en zijn trotse 'eigenaar'. Een deel van het personeel heeft echt nog last van de salarisachterstand. Een deel van het personeel praat over problemen, die ze zelf niet ervaren. Personeelsleden die met hun individueel financieel probleem bij het management komen, worden op maat geholpen. Elke ochtend bij de 'daystart' wordt nieuws en informatie gedeeld. Daar zijn steeds ongeveer tachtig medewerkers bij aanwezig. Informatie wordt gegeven door afwisselende medewerkers die trekker zijn van een project/onderwerp. Meer algemene ziekenhuisinformatie door Dr. Joseph en Michael Bassu. Het principe is dat alle informatie open wordt gedeeld. En dat problemen ook zo open mogelijk worden besproken. Dat is een grote verandering t.o.v. het verleden.

Belanghebbenden

Het bisdom (eigenaar en toezichthouder) wordt sinds ongeveer 1 april 2019 geleid door een nieuw team. Aandachtspunt voor Dr. Joseph is het versterken van zijn relatie met het bisdom. De patiënt tevredenheid is goed. De algemene sfeer in het ziekenhuis is prettig en ontspannen. Het ziekenhuis is druk bevolkt met patiënten. Begin en einde van bezoektijden verlopen rustig. De relatie met de gemeenschap is sterk verbeterd.

De contracten met de overheid zijn eindelijk getekend, zowel die voor de rechten en plichten als aangewezen districtsziekenhuis als die van het Community Health Fund. De relatie met de huidige DMO is goed. Zij heeft openlijk aangegeven in een vergadering van de district board, waar Dr. Joseph deel van uitmaakt, dat het district geen medewerkers meer zal wegtrekken uit Turiani en zal meehelpen zoeken naar aanvullingen van staf en oplossingen voor problemen.

Samenwerking Turiani Hospital met de Vrienden van Turiani

Het Turiani Hospital ervaart veel steun van de Stichting Vrienden van Turiani. De meest belangrijke steun ervaart het hospital managementteam in de open kritische feedback, in meedenken en in 'moral support'. De stichting is een welkome partner in het samen werken aan de toekomst van het Turiani Hospital. Openheid en vertrouwen zijn daarbij absolute randvoorwaarden. Daarmee werken ze in het ziekenhuis en ook met al hun partners. Daarnaast is het erg welkom dat de stichting vakinhoudelijk aanvullend is op wat in Tanzania beschikbaar is aan kennis en ervaring.

Het ziekenhuis en haar eigen management is leidend in visie, strategie en plannen. En stelt daarbij input en reacties van de Stichting Vrienden van Turiani zeer op prijs. Het ziekenhuis managementteam wil graag steun die aanvullend is op de basis die ze lokaal leggen. Vooral ook omdat de kennis en inzichten vanuit de Tanzaniaanse gezondheidszorg vaak beter passen en aansluiten bij wat lokaal kan dan bijvoorbeeld kennis en inzichten vanuit hoog specialistische centra in het buitenland.

Ontwikkelingen Turiani Hospital tweede helft 2019

Terwijl in juni nog een positief beeld geschilderd kon worden van de inzet van de leiding van het ziekenhuis om toe te werken naar een 'gezonde organisatie' is door omstandigheden door het Bisdom en de lokale overheid besloten het management van het ziekenhuis te vervangen en heeft Dr. Joseph als Medical Officer in charge (MO i.c.) zijn functie neergelegd. Aansluitend zijn in juli 2019 Dr. Castus Haule en Fr. Boniphace Miga aangesteld als respectievelijk MO i.c. en Hospital Administrator. Het bestuur van de Stichting Vrienden van Turiani heeft haar zorgen met Dr. Castus besproken over het stagneren van de door het vorige management ingezette koers. Ook met de Diocese van Morogoro als eigenaar van het ziekenhuis heeft het bestuur deze zorg gedeeld. Naar aanleiding van deze gesprekken is door het bestuur besloten om het nieuwe hospital management de tijd te geven om zich in te werken. Het bestuur van de Vrienden van Turiani maakte ook zelf even pas op de plaats voor (her) bezinning afhankelijk van de berichten uit Turiani en het

geplande bezoek van Ina van Ingen Schenau en Ina Boerma aan het ziekenhuis in januari 2020. Beiden zijn al vele jaren betrokken bij het ziekenhuis.

Toekomstwensen van het Turiani Hospital

Een strategisch plan waarin prioriteiten helder zijn uitgewerkt tot haalbare plannen staat hoog op de prioriteitenlijst. Extra inkomsten om de schuldenlast verder naar beneden te brengen, waardoor met name achterstand in salarisbetalingen worden weggewerkt, is van belang voor de motivatie van het personeel. Verder staan hoog op de prioriteitenlijst de verhoging van kwaliteit van zorg, een adequate huisvesting van de (NL) studenten en de viering van het 60-jarig bestaan van het ziekenhuis in 2021. Daarnaast vraagt het Turiani Hospital aan de Stichting Vrienden van Turiani advies bij het maken van een praktisch bruikbaar strategisch plan met daaraan gekoppeld een concreet activiteitenplan evenals ondersteuning bij projecten gericht op kwaliteit van zorg zoals infectiepreventie, (brand)wondenzorg, onderzoek op het gebied van antibioticagebruik en -resistentie. Verder waar gewenst bemiddeling van en ondersteuning door (para)medisch specialisten uit Nederland en steun bij een meerjarig scholingsplan en -programma vanuit Nederland, gericht op de verbetering van kwaliteit van zorg en aansluitend op lopende projecten. Tot slot heerst de wens om hulp bij de zoektocht naar wegen en middelen om specifieke projecten te realiseren zoals bijvoorbeeld de huisvesting van externe studenten.

2.3. Scholingsactiviteiten Stichting Vrienden van Turiani

De doelstelling van de werkgroep Kwaliteit van Zorg & Scholing is om samen met het management en medewerkers van het ziekenhuis te werken aan de verbetering van de kwaliteit van zorg. Dit door middel van inbreng van verpleegkundige en medische expertise in de breedte als wel op het gebied van ziekenhuishygiëne, infectiepreventie, (brand)wondenzorg, emergency care, intensive care en medium care. Met extra aandacht voor (brand)wondenzorg.

Aandachtspunten zijn:

- Verbetering van beschikbare kennis en middelen;
- Scholing en bijscholing van verpleegkundigen en artsen;
- Extra ondersteuning voor het Training Team Turiani Hospital;
- Aandacht voor preventie.

De werkgroep wil haar doelstelling concretiseren door:

- De ontwikkeling van een adequate structuur voor infectiepreventie (Infection Control) in het Turiani Hospital;
- Training en scholing van het management, artsen en verpleegkundigen van het ziekenhuis op gebied van preventie en behandeling van ziekenhuisinfecties en (besmettelijke) infectieziekten;
- De verbetering van de kwaliteit van zorg en behandeling van patiënten met (brand)-wonden met nadruk op de behandeling van kinderen met brandwonden;
- De ontwikkeling van verpleegkundige en medische standaarden en richtlijnen;
- De verbetering van de infrastructuur voor behandeling van complexe wonden en brandwonden;
- De scholing van verpleegkundigen in docent-taken en onderwijsvaardigheden ('train the trainer');
- De borging en aanpassing van afspraken op het gebied van infectiepreventie en (brand)-wondbehandeling door registratie en evaluatie.

De strategie bij het realiseren van de doelstelling gaat uit van de wensen en mogelijkheden van de professionals en managers in het Turiani Hospital. De aan te reiken kennis en kunde moet passen in de werkwijze van het ziekenhuis en toepasbaar zijn met de kennis en middelen die voor het ziekenhuis beschikbaar zijn. De (realistische) hulpvraag wordt zodoende op gepaste wijze en

in een toereikend tempo in realiseerbare modules voor alle geledingen van het ziekenhuis geconcretiseerd. In samenspraak met het Turiani Hospital is een scholingsprogramma ontwikkeld dat de volgende items omvat:

1. Infection Control en hygiëne

- Verdere ontwikkeling van standaarden/richtlijnen op het gebied van hygiëne en infection control, met name gericht op wondverzorging;
- Voortzetten van het infectiepreventiebeleid, ziekenhuis breed.

2. Wondverzorging

- Bijscholing en herhaling van de basisprincipes van wondverzorging;
- Onderwijs in en bijscholen van specifieke wondzorg bij zeer kwetsbare groepen van patiënten zoals na invasieve/operatieve behandelingen, na bevallingen, etc.

3. Brandwondenzorg

- Verdiepen van de kennis over brandwonden;
- Aanleren van vaardigheden, invoeren en waar nodig aanpassen van de concept protocollen voor de opvang en behandeling van patiënten met brandwonden, in het bijzonder kinderen met brandwonden;
- Aanleren en verbreden van operatieve vaardigheden benodigd voor verwijderen van necrose, het afnemen en aanbrengen van (gemeshte) huidtransplantaten op huiddefecten, in het bijzonder bij brandwonden.

4. Train de trainer programma

- Geven van voorlichting en advies;
- Ontwikkelen van het noodzakelijke voorlichtings- en lesmateriaal;
- Ondersteuning bij onderwijs door de trainers;
- Bewerkstelligen van teamwork;
- Aandacht schenken aan de gewenste kwaliteitszorg door verbetering van de registraties en initiëren van evaluaties.

2.4 Meerjaren Scholingsplan 2017-2020

De Stichting Vrienden van Turiani stond het Turiani Hospital ook in 2019 met raad en daad bij in de versterking van haar deskundigheid in behandeling, verpleging en verzorging van patiënten. Tijdens het werkbezoek van de Stichting zijn in de periode eind april begin mei 2019 de scholingsactiviteiten voortgezet op het gebied van infectiepreventie en (brand)wondbehandeling. Deze scholingsactiviteiten kwamen tot stand met medewerking van het Brandwondencentrum van het Martini Ziekenhuis te Groningen. Door workshops en voordrachten, praktijklessen en operatietrainingen zijn in het Turiani Hospital de verpleegkundigen en artsen theoretisch en praktisch bijgeschoold. Met name het 'train de trainer' -programma is een goede basis om de overgedragen kennis en kunde te bestendigen.

De activiteiten van de Stichting Vrienden van Turiani ten behoeve van het Turiani Hospital sloten in 2019 aan bij het bijgestelde Meerjaren Scholingsplan 2017-2020 zoals opgesteld door de Stichting Burns Turiani. Daarin is een vijftal kernactiviteiten benoemd:

1. Handhaven van kwaliteit en continuïteit van kennis en vaardigheden;
2. Ontwikkelingen in professionaliteit vastleggen met het management van het Turiani Hospital;
3. Afstemming van de infrastructurele aanpassing van het afgescheiden deel van een afdeling tot een speciale zorgafdeling voor patiënten met complexe (brand)wonden;
4. Evaluatie van kwaliteitsregistraties op resultaat, met name of de doelstellingen voor de infectiepreventie bereikt zijn;
5. Preventie van brandwonden bij kinderen.

Scholingsdoelen

De Stichting Vrienden van Turiani:

- Blijft zich focussen op educatie binnen de zorg;
- Handhaaft de concentratie op train-the trainer programma's;
- Handelt in samenspraak met en op verzoek van het management van het Turiani Hospital en neemt daarbij de lokaal gebonden culturele normen en waarden in acht;
- Legt de nadruk op het programma 'zorg' en op onderhoud en versterking van ziekenhuis-hygiëne, infectiepreventie en (brand)wondenzorg;
- Handelt in het verlengde van haar statutaire doelstelling en behartigt daarmee de continuïteit van zorg in het ziekenhuis;
- Geeft méér aandacht aan het medisch beleid van het ziekenhuis in nauwe samenspraak met het management;
- Stelt een algemeen educatieplan op met een drie jaars perspectief dat elk jaar wordt geëvalueerd en met een jaar wordt bijgesteld;
- Richt zich daarbij zowel op het verpleegkundig proces als op het medisch beleid.

De activiteiten van de Stichting Vrienden van Turiani richtten zich ook in 2019 vooral op inhoud, op vermeerdering en toepassing van kennis en vaardigheden, op opleiding en kwaliteit van de dagelijkse praktijk met betrekking tot infectiepreventie en op (brand)wondbehandeling, in het bijzonder bij kinderen.

2.5 Werkbezoek eind april, begin mei 2019

Gedurende de periode van 19 april tot en met 4 mei 2019 bracht Ina Boerma als Nurse Practitioner namens de Stichting Vrienden van Turiani een werkbezoek aan het Turiani Hospital. Een beknopt verslag volgt aan de hand van een aantal kenmerkende items.

ICT en andere apparatuur

Alle afdelingen zijn uitgerust met onderling verbonden computers die opslag en informatie-uitwisseling beter mogelijk maken. Afdelingen zoals het laboratorium en radiologie kunnen de testresultaten en röntgenfoto's zeer efficiënt rechtstreeks naar de verpleegafdelingen sturen. De meeste medewerkers zijn bekend met het gebruik, slechts enkelen zijn terughoudend. Het ziekenhuis wacht op wat extra computers voor o.a. de opslag van data. De garantie van betaling van alle acties rond patiëntenzorg functioneert goed dankzij het elektronische systeem. De input van al deze producten en procedures wordt dagelijks door de accountant van CTC gedaan. Dat betekent minder administratieve rompslomp voor de verpleegkundigen. Over het algemeen is de ziekenhuiszorg verbeterd door implementatie van het intranet.

Afdelingen

De beddencapaciteit is 206 bedden, verdeeld over drie kraamafdelingen, één privé-afdeling, twee kinderafdelingen, één medisch-chirurgische vrouwenafdeling, één -mannenafdeling en een ICU/ER-afdeling. De bedbezetting ligt tussen de 100 en 70 patiënten, afhankelijk van externe factoren die verband houden met het leven van boeren: tijd voor oogsten betekent geen tijd voor een ziekenhuisopname. Ook is geld nog steeds een probleem, hoewel kinderen jonger dan 5 jaar en zwangere vrouwen gratis worden toegelaten. De hoofdverzekering NHIF begon een paar jaar geleden en is dit jaar uitgebreid met de CHF, Community Health Insurance: een verzekering voor de armen met lage prijzen, inclusief het hele gezin. Helaas is dit bij veel mensen nog niet bekend en we zal het ziekenhuis daartoe een informatiecampagne voor kunnen opzetten.

Medische en verpleegkundige bijdrage van buiten het ziekenhuis

Het Turiani Hospital krijgt veel steun van 'buiten'. Het hele jaar door wordt een specialistisch 'outreach'- en mentorschapsprogramma uitgevoerd. Gespecialiseerde artsen van het Morogoro

Hospital verblijven wekelijks in het Turiani-ziekenhuis: werken samen met het huidige personeel op de afdelingen en op de operatieafdeling en de artsen geven workshops. .

Kinderartsen, oogartsen, artsen, algemeen chirurgen en gynaecologen

Naast de artsen vanuit het Morogoro Hospital werken vanuit Nederland twee artsen drie weken op de verloskamers, altijd samen met een van de lokale artsen. Twee student-verpleegkundigen van de Hanzehogeschool doen geweldig werk bij het uitvoeren van verpleegkundige zorg op de afdeling en ook bij het ontwikkelen van nieuwe richtlijnen zoals SBAR. Ook werken zij samen met de trainers/stafverpleegkundigen die de richtlijnen op de juiste manier introduceren. Daarnaast lopen al heel wat jaren drie studentartsen van het Amsterdam Medisch Centrum stage over een periode van twee maanden.

Infectiepreventie en het gebruik van antibiotica

In december 2018 werd een serieuze start gemaakt met het verbeteren van het bewustzijn in infectiepreventie en het gebruik van antibiotica, op basis van het nationale actieplan voor antimicrobiële resistentie 2017-2022 door het ministerie van Volksgezondheid in Tanzania. Leden van het IPC-team maakten samen met het lid van de Stichting Vrienden van Turiani een actieplan dat vanaf december 2018 moest worden geëvalueerd tijdens het volgende werkbezoek. Op 24 april vond een bijeenkomst plaats met leden van de stichting IPC en Friends of Turiani.

Wondenteam

Het wondenteam dat in december 2018 werd geïnstalleerd om te voorkomen dat patiënten met moeilijk te behandelen wonden te lang in het ziekenhuis blijven, is zich terdege bewust van haar taken. In plaats van wekelijkse bijeenkomsten informeren de leden van het team elkaar wanneer er een wondprobleem optreedt bij een patiënt op een van de afdelingen. Samen bezoeken ze de patiënt dan indien nodig met andere medewerkers, bijvoorbeeld de arts die huidtransplantaties uitvoert of de fysiotherapeut waarmee vervolgens samen een plan opgesteld wordt voor de beste behandeling. Voor huidtransplantatie is uit Nederland een set van 50 speciale mesjes meegebracht en samen met een nieuwe (scherpe) schaar en pincet overgedragen aan het hoofd van de operatieafdeling.

Onderzoek

Op alle afdelingen is onderzoek gedaan en is aandacht besteed aan hygiëne en goede wondverzorging. Er werden bemoedigende resultaten gezien: mooie huidtransplantaties uitgevoerd door de toegewijde arts Mashaka evenals goede wondverbanden, uitgevoerd door betrokken verpleegkundigen en enthousiaste Nederlandse studentverpleegkundigen. Met niet alleen aandacht voor de wondprocedures, maar ook met andere wond genezende factoren zoals hygiëne, het kiezen van de juiste wondverbanden, het gebruik van een luchtring in één geval, het uitvoeren van veranderingen in de positie van de patiënt in bed en het voorkomen van meer ondervoeding bij de patiënt. Met het wondteam is afgesproken dat het beleid wordt voortgezet waarna met behulp van verkregen informatie de kennis van wondbehandeling op elke afdeling kan worden uitgebreid.

Colleges

Voor verpleegkundigen en artsen werd een les gegeven over hypovolemische shock en oedeem bij brandwonden. Tijdens de vervollessen werd extra aandacht besteed aan de efficiëntie van procedures bij de opname van een ernstig zieke patiënt. Daartoe werd een ATLS-training georganiseerd op de afdeling ER met 12 artsen en verpleegkundigen. Te beginnen met het theoretische deel over CRM (Critical Resource Management) en ATLS (Advanced Trauma Live Support), gevolgd door de praktijk, waarin na een motorongeluk een patiënt met hartklachten werd binnengebracht. Daarna werd de gehanteerde procedure geëvalueerd, niet alleen het gebruik van de 'ABCDE'-methode maar ook enkele CRM-principes zoals wie de leider was, of alle apparatuur

klaar was voor gebruik, etc. De groep was zeer actief en positief over deze manier van leren en besloot om deze training regelmatig te gaan doen.

Activiteiten Turiani Training Team

Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd met de trainers/stafverpleegkundigen van het Turiani Hospital gedurende het werkbezoek. Ondanks het personeelstekort maakte het ziekenhuis het mogelijk dat op elke afdeling een trainer gedurende de week verantwoordelijk was voor zowel het managen van de patiëntenzorg alsook voor de ondersteuning van nieuwe (student) verpleegkundigen. In april 2019 werkten 14 trainers in het ziekenhuis, 5 van hen zijn jong en werken nog maar een paar jaar in het ziekenhuis. Hun inbreng is fris en stimulerend, terwijl de ervaring van de oudere leden de jongeren ten goede komt. Eén trainer is sinds enkele maanden op de operatieafdeling gestationeerd waardoor deze afdeling voor het eerst sinds jaren in de trainersgroep is vertegenwoordigd.

2.6 Communicatie & Public Relations

Doelen en acties

Doel van de werkgroep Communicatie & PR is om bestaande relaties in kaart te brengen van de rechtsvoorgangers van de Stichting te weten de stichtingen Vrienden van Turiani en van Burns Turiani. Daarnaast is het zaak om nieuwe relaties aan te boren gekoppeld aan activiteiten, projecten en sponsoracties op basis van specifieke deskundigheid. De werkgroep richt zich op het enthousiasmeren en informeren van bestaande donoren en het vinden van nieuwe donoren voor algemene steun en/of gekoppeld aan specifieke projecten. Communicatie wordt beoogd met relaties via de website, facebook, nieuwsbrieven, bijeenkomsten en directe betrokkenheid bij een project.

In de loop van 2019 werd de bestaande website vernieuwd voor wat betreft vormgeving en inhoud. De website werd aantrekkelijker qua vormgeving en is gebruiksvriendelijker en actueel. Het relatiebeheersysteem in Excell werd aangepast met aandacht voor de Privacywetgeving (AVG). Ook werden visitekaartjes ontworpen voor algemeen en voor specifiek gebruik. Er ligt een ontwerp klaar voor een format briefpapier met logo, contactadres, bankgegevens, ANBI-verklaring, KvK, website, etc. Tevens werd een nieuwe folder ontworpen voor de Stichting vrienden van Turiani.

III JAARREKENING 2019 STICHTING VRIENDEN VAN TURIANI

3.1. Verantwoording en besteding middelen

In het jaarverslag met jaarrekening verantwoordt de Stichting Vrienden van Turiani zich jaarlijks over haar inkomsten en uitgaven. Zij geeft daarbij inzicht in de afwegingen bij de besteding van de middelen die ter beschikking worden gesteld aan de stichting. De jaarrekening van 2019 is gecontroleerd en akkoord bevonden door een kascommissie bestaande uit twee vrienden van de stichting die geen deel uitmaken van het bestuur.

Inkomsten

De gelden die binnenkomen en die de stichting uitgeeft voor de algemene ondersteuning van het Turiani Hospital, voor de verwerving van giften en donaties en aan organisatiekosten worden verantwoord in de winst & verliesrekening. De donaties die bestemd zijn voor een specifieke, geormerkt actie lopen via de balans.

De inkomsten van de stichting bestaan uit eenmalige en periodieke donaties. Elke donatie wordt door een persoon of een organisatie bijeengebracht, soms voor een specifiek doel waarvoor de stichting zich inspant. Vaak stelt de donateur de donatie zonder specifiek label ter beschikking voor de doelen waaraan de stichting werkt. Bij alle inkomsten uit donaties noteert de stichting de herkomst en waar nodig het specifieke doel. In 2019 heeft de stichting specifiek donaties geworven voor twee grote acties, te weten de Noodhulp vanwege orkaan Idai en een bijdrage ter financiering van een nieuwe X-Ray. Beide acties ondernam de stichting in samenwerking met Wilde Ganzen, die de opbrengsten van de fondswerving verdubbelde. De Noodhulpactie bracht al na een maand in totaal € 25.000 op die Wilde Ganzen verdubbelde naar € 50.000, -. De actie ter financiering van de X-Ray startte in april en van de benodigde € 32.500 is eind december 2019 bijna € 29.000 euro bijeengebracht. De eerste € 20.000, - is verdubbeld door Wilde Ganzen en is in juli 2019 overgemaakt naar het Turiani Hospital. Inmiddels is in januari 2020 ook van deze actie het eindbedrag gehaald.

Uitgaven

De uitgaven door de stichting betreffen deels het rechtstreeks doorstorten van bedragen naar het betreffende specifieke doel. Sinds 2019 kent de stichting drie werkgroepen ('Communicatie & PR', 'Organisatie & Bedrijfsvoering Turiani Hospital' en 'Zorg & Scholing') die elk gebruik kunnen maken van een eigen budget. Daarnaast reserveert de stichting een jaarlijks budget voor versterking van de facilitaire infrastructuur in het Turiani Hospital. Een deel van de uitgaven gaat naar reis- en verblijfkosten. Dat zijn de kosten die gemaakt worden voor werkbezoeken naar Turiani om het ziekenhuis ter plekke te ondersteunen. De stichting hanteert als stelregel dat twee of drie keer per jaar op verzoek en in opdracht van de stichting een werkbezoek aan het Turiani Hospital kan worden afgelegd. Een dergelijk bezoek duurt circa twee weken en biedt projectbegeleiding en ondersteuning ter plekke; onbezoldigd, maar met vergoeding van de kosten voor de reis naar en het verblijf in het ziekenhuis. Deze kosten bedragen circa 1250 euro per bezoek per persoon. Tenslotte gaat een heel beperkt deel van de uitgaven naar kosten voor de stichting (bank-, vergader-, administratiekosten etc.). In 2019 was dat ruim 1 % van de totale baten inclusief Noodfonds en X-Ray.

3.2. Balans Stichting Vrienden van Turiani per 31-12-2019

	31-12-18	31-12-19		31-12-18	31-12-19
Vaste activa			Eigen vermogen	8.965	7.500
- nog te ontvangen uit 5-jaars contracten Noodhulp 2019		12.000	Bestemde reserves		
Vlottende activa			- organisatie en bedrijfsvoering Turiani	6.000	6.824
- nog te ontvangen uit 5-jaars contracten Noodhulp 2019		4.000	- zorg en onderwijs Turiani	9.000	10.442
- nog te ontvangen rente	2	2	- faciliteiten Turiani	5.000	5.824
Overlopende activa			Overlopende passiva		
- vooruitbetaalde betaalde kosten		1.471	- nog te betalen kosten	1.268	15
Parate penningen			Overige		
- Rabobank rekening courant	3.871	6.999	- verplichting wegens giften AED	1.450	0
- Rabobank doelreserveren	27.822	14.825	- verplichting wegens giften X-Ray		8.692
			- bankkosten	13	
	31.696	39.297		31.696	39.297

3.3. Staat van Baten en Lasten 2019 Stichting Vrienden van Turiani

	Begroot 2019	31-12-19		Begroot 2019	31-12-19
Werkgroep Communicatie & PR	750	97	Rentebaten	10	2
Werkgroep Organisatie & Bedrijfsvoering Turiani Hospital	4.000	1.032	Giften particulieren	3.000	1.489
Werkgroep Zorgkwaliteit & Scholing	7.000	1.307	Giften organisaties	2.000	1.366
Faciliteiten Turiani	4.000	2.164	Periodieke giften algemeen	4.300	3.800
Administratie en beheer	500	431			
Saldo resultaat organisatie	-6.940	1.625			
	9.310	6.656		9.310	6.656
Toelichting op jaarrekening en balans			- Mutatie eigen vermogen		
- Het project Noodhulp 2019 van € 25.000 is gedekt door een eenmalige gift van € 5.000 en door € 20.000 periodieke giften, waarvan nog € 16.000 te verwachten.			Saldo op 31-12-2018		8.965
- Financiering X-Ray 2019 gevuld door eenmalige giften en de 1e jaars donaties			Saldo resultaat organisatie		1.625
- Van het project X-Ray is reeds € 20.000 via de balans overgemaakt naar Wilde Ganzen.			Bestemde reserves naar rato budget		-3.090
- Het saldo eigen vermogen is conform bestuursbesluit vastgezet op € 7.500			Saldo op 31-12-2019		7.500
- De periodieke giften algemeen € 500 minder dan begroot vanwege een misverstand met een donateur.					
- Giften particulier en organisaties zijn lager dan begroot specifiek geboekt bij Noodhulp of X-Ray					

IV. GOEDKEURING EN VASTSTELLING VAN DE JAARREKENING 2019 STICHTING VRIENDEN VAN TURIANI

Goedkeuring en vaststelling van de Jaarrekening 2019 van de Stichting Vrienden van Turiani in de bestuursvergadering van de Stichting Vrienden van Turiani op 20 maart 2020.

Yvonne Geerdink
Voorzitter

Hugo Klomp
Penningmeester

André Kurvers
Secretaris

Wieneke Boldewijn-van Gaalen
Lid

Ina van Ingen Schenau
Lid

V. VERKLARING KASCOMMISSIE

Verklaring kascommissie 2019

Aan: het bestuur van de Stichting Vrienden van Turiani

Opdracht

U heeft ons verzocht om de jaarrekening 2019 van de Stichting Vrienden van Turiani te controleren. De jaarrekening bestond uit de balans per 31 december 2019 en de winst- en verliesrekening over 2019. Het geheel maakt onderdeel uit van het jaarverslag 2019, dat na goedkeuring op de website van de Stichting zal worden geplaatst.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Wij baseren ons op de door het bestuur van de stichting verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en de volledigheid van die gegevens en voor de daarop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de stichting.

Verantwoordelijkheid van de kascommissie

Wij hebben de opdracht uitgevoerd. Onze werkzaamheden betroffen in hoofdzaak het bestuderen van de specificatie van de lasten, de winst- en verliesrekening per 31 december 2019, en de balans. We hebben de aanvaardbaarheid van de bij de jaarrekening toegepaste grondslagen geëvalueerd op basis van de door de stichting verstrekte gegevens.

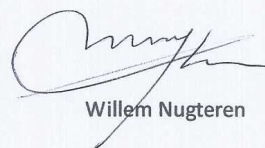
Bevestiging

Op basis van de aan ons verstrekt gegevens zijn wij van mening dat in de jaarrekening een getrouw beeld wordt afgegeven van de inkomsten en uitgaven van het jaar 2019 en de omvang en opbouw van het vermogen aan het eind van 2019. Met deze verklaring adviseren wij het bestuur van de Stichting Vrienden van Turiani in de eerstkomende bestuursvergadering de penningmeester decharge te verlenen voor de jaarrekening 2019.

De kascommissie,

Groningen,

Betty Meyboom-de Jong

Willem Nugteren